Gemeente Alblasserdam

Raadsinformatiebrief

Onderwerp **: Zienswijze college**

Aanleiding **: Consultatieversie eindnotitie voorbereidingscommissie toekomst regionale samenwerking**

Datum **: 24 januari 2019**

Portefeuillehouder **:** J.G.A. Paans, P.J.Verheij

Schrijver **:** Astrid de Gooijer

Na het opleveren van de consultatieversie eindnotitie voorbereidingscommissie toekomst regionale samenwerking is deze notitie in het college van de gemeente Alblasserdam besproken en op 22 januari informeel met de commissie bestuur behandeld. De commissie onderschrijft de zienswijze van het college en heeft op enkele punten scherpte aangebracht.

Al eerder hebben wethouder Verheij en burgemeester Paans – na consultatie in het college - een reactie op een vorige versie van het rapport gegeven. Voor de voorbereidingscommissie is het belangrijk te weten dat ondanks de opmerkingen die volgen, het college en de commissie bestuur geloven in de kracht van regionale samenwerking. Om draagvlak bij zeven gemeenteraden voor een oplossing te krijgen, had het wenselijk geweest overeenstemming te hebben over de gezamenlijke conclusie op de aanbevelingen (n.a.v. de probleemanalyse) die in het rapport Verstandig Versterken van bureau Berenschot zijn gegeven. De vraag blijft overeind voor welk probleem dit rapport nu een oplossing is. Er is in Alblasserdam nadrukkelijk behoefte aan een koppeling van de probleemanalyse uit onder andere het rapport Jansen en het rapport Berenschot en de voorgestelde wijzigingen. In onze ogen is er door de voorbereidingscommissie veel gefocust op interventies in de structuur van de gemeenschappelijke regeling en samenwerking en weinig op de in onze ogen noodzakelijke cultuurverandering. Maar als de zeven gemeenten de wil, het besef en de bereidheid hebben om samen te werken kan ook de huidige structuur werken. Mits er commitment is op de doelen, vertrouwen op het proces en duidelijke roldefinitie en rolvastheid. Maar dat geldt evengoed voor de nieuwe voorgestelde structuur!

1. We starten daarom bij de in het rapport genoemde kernwaarden. Het college wijst de voorbereidingscommissie graag op de randvoorwaarden die centraal stonden bij de start van onze samenwerking in 2004; te weten draagvlak, legitimiteit en vertrouwen. Wat ons betreft zijn dit nog steeds de randvoorwaarden voor onze samenwerking en zijn de kernwaarden in het rapport een uitwerking hiervan. Bovendien willen we hier de kernwaarden gelijkwaardigheid en solidariteit aan toevoegen. Het versterken van de realisatiekracht hangt voor ons college nauw samen met de geloofwaardigheid van onze samenwerking. We moeten het als regio gaan waarmaken, "doen wat we beloven" en geloven in onze kracht. Het zou naïef zijn om te denken dat we met het benoemen van kernwaarden het lek boven water hebben. We moeten met elkaar bepalen hoe we aan die kernwaarden gaan werken en is het naar onze mening des te belangrijker om het gesprek met de andere eigenaren zowel op het niveau van colleges als gemeenteraden actief te blijven voeren.

2. Zoals we al eerder hebben aangegeven blijven wij onze vraagtekens houden bij het uit elkaar trekken van de domeinen en het oprichten van een monitoringsgroep. Naar onze mening kan en mag je de uitdagingen op het ruimtelijke economisch domein niet los zien van de regionale en lokale opgaven binnen het sociale domein. Sterker nog, beide zijn communicerende vaten die elkaar beïnvloeden, aanjagen en versterken waar nodig. De integraliteit moet wat ons betreft gewaarborgd worden in het DSB. Wij pleiten daarbij ook voor invoering van een

stevige programmatische aanpak – en sturing op metaniveau dat als verbindend element tussen de bestuurlijke ambities en de uitvoering dient. Met het invoeren van programmasturing onder regie van het DSB, met tegelijkertijd een signaleringsfunctie richting eigenaren en Drechtsraad, ontbreekt bij ons vervolgens de noodzaak van een monitoringgroep.

3. Ook stelden wij eerder dat door de separate positionering van het ruimtelijke economisch domein de positie en taak van de Drechtraad op dit domein wordt uitgekleed. De Drechtraad blijft echter wel het orgaan dat zich buigt over visievorming op metaniveau. En dus ook op de Groeiagenda! De spagaat die ontstaat wanneer de monitoring (en impliciete sturing) niet via de Drechtraad en DSB maar via de monitoringsgroep en bestuurlijke werkgroepen loopt is ons inziens onwerkbaar en onnodig. Het is een bypass die de samenwerking onbedoeld verder compliceert en het risico op dubbele sturing met zich meebrengt. Wanneer we gezamenlijk de regionale ambities uit de Groeiagenda omarmen, moeten we ook de Drechtraad in positie brengen en hen op metaniveau verantwoordelijk maken voor monitoring en sturing. Inclusief het inslijpen van zelfbeperking door heldere rolverdeling tussen verantwoordelijke organen, rolvastheid en elkaar scherp houden. We benadrukken daarbij dat de Drechtraad en DSB een resultante zijn van de zeven gemeenten en geen eigenstandige organisaties. De Drechtraad is vanuit zijn oorsprong - en nog steeds - de optelsom van alle politieke lijsten vertegenwoordigd in de gezamenlijke raden.
   We erkennen dat de huidige praktijk van de Drechtraad en de vergaande rolinvulling door regiofracties rolverwarring in de hand werkt. Het aanbrengen van meer scherpte in de diverse rollen van lokale raden, Drechtraad en DSB en het benoemen van eigenaarschap is daarin een belangrijke randvoorwaarde en wat ons betreft een concrete opdracht aan de voorbereidingscommissie of - indien nodig - voor de volgende fase. We vragen de voorbereidingscommissie nadrukkelijk ook om in de volgende periode meer scherpte aan te brengen in de voorgestelde werkwijze. Het huidige rapport biedt te veel interpretatiemogelijkheden en maakt onvoldoende concreet hoe het straks gaat werken.

4. Het ONS-D krijgt een coördinerende positie in de nieuwe lijnen van de domeinen van de Groeiagenda, waarin zij nog meer dan nu het geval is opdrachtgever is van lokale of meervoudig lokale opgaven. We herhalen echter ons pleidooi dat ook binnen de bestaande samenwerking het ONS-D als netwerkdirectie versterkt dient te worden in overeenstemming met de geldende gemeenschappelijke regeling.

   Dit vraagt om een sterk opererend ONS-D, met een duidelijke bedrijfsvoeringlijn aansluitend bij de uitdagingen waar de regio voor staat. Bovendien zal het ONS-D voldoende ondersteund moeten worden, zowel op strategisch als tactisch niveau om de integraliteit en de juiste afwegingen met betrekking tot de inzet van mens en middelen te kunnen maken. Deze ondersteuning en een duidelijke omschrijving van taken en rollen van ONS-D worden vooralsnog niet in het rapport geschetst. In het vervolgproces zal een duidelijke omschrijving moeten komen van de positionering van ONS-D en de inzet van de (regio)secretaris (-en). Het doorontwikkelen van het ONS-D in relatie tot de ondersteunende diensten en het optimaliseren van de bedrijfsvoering hoort daar wat ons betreft als continu proces bij. Daarbij willen we benadrukken dat we moeten koesteren wat goed gaat!

5. Uitgangspunt van het veranderen van onze samenwerkingsstructuur is het realiseren van meer slagkracht en boeken van resultaten. Daarin schuilt naar onze mening ook een verwachting ten aanzien van de doorloopsnelheid. De voorgestelde structuur op het ruimtelijk economisch domein kan hierin voorzien mits aan de randvoorwaarden wordt voldaan, te weten aan de voorkant commitment op de inhoud en het beschikbaar stellen van tijd en middelen. Wanneer aan de start van het proces door colleges en gemeenteraden onvoldoende kleur wordt bekend, zal ook de voorgestelde structuur onwerkbaar kunnen worden. Wij zijn ons er terdege van bewust dat wij aan zet zijn! Het is tevens van belang dat er ingezet wordt op meerjarige planvorming i.p.v. jaarlijks, zoals in het rapport onder andere verwoord wordt op pagina 22 m.b.t. de jaarlijkse collegeconferentie. Om te kunnen bouwen aan ambtelijke uitvoeringskracht is focus op langere termijn inzet noodzakelijk.

6. Het versterken van de samenwerking op het gebied van bovenlokale en bovenregionale opgaven, zoals de profilering van de regio, de strategische lobby en het regio-overstijgende mobiliteitsvraagstuk heeft geleid heeft tot het benoemen van een coördinatietaak externe betrekkingen rechtstreeks onder het DSB. Het ontbreekt echter aan een werkwijze hoe

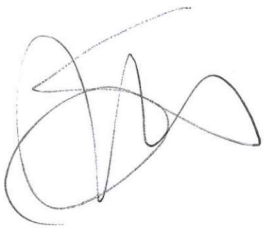
meerjarige acties vanuit deze taak uitgezet gaan worden en welke functies en taken daar aan gekoppeld zijn.

7. De rol van de gemeente Dordrecht als centrumgemeente is naar onze tevredenheid expliciet in de notitie verwoord en aangevuld. (zie pagina 23 en 24).

8. Los van besluitvorming over een eventuele structuurwijziging of andere werkwijze, moet de Groeiagenda onverminderd worden uitgevoerd. We krijgen nu – gelet op recente agenda's van DSB en Drechtraad – toch sterk het gevoel dat er een impasse is ontstaan waarin iedereen in de wachtstand zit in afwachting van de uitkomst van de commissie Deetman. Stagnatie van de uitvoering van de Groeiagenda, vanwege het proces van de voorbereidingscommissie, is zeer ongewenst en schadelijk voor de regio. Wij geven de commissie en de collega's in de regio mee hiervoor te waken, stagnatie tegen te gaan en schade te voorkomen.

Wij hechten veel waarde aan een goede inhoudelijke bespreking van onze toekomstige regionale samenwerking met de gemeenteraad (-en). Wij pleiten daarom voor een zorgvuldig vervolgproces, waarin die zorgvuldigheid prevaleert boven snelheid. Dat zijn we nu eenmaal verplicht aan elkaar én aan alle inspanningen en successen die onze regio al heeft bereikt en nog gaat bereiken. De toekomst van onze regio is het zeker waard!

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

de secretaris
S. van Heeren

de burgemeester
J.G.A. Paans